

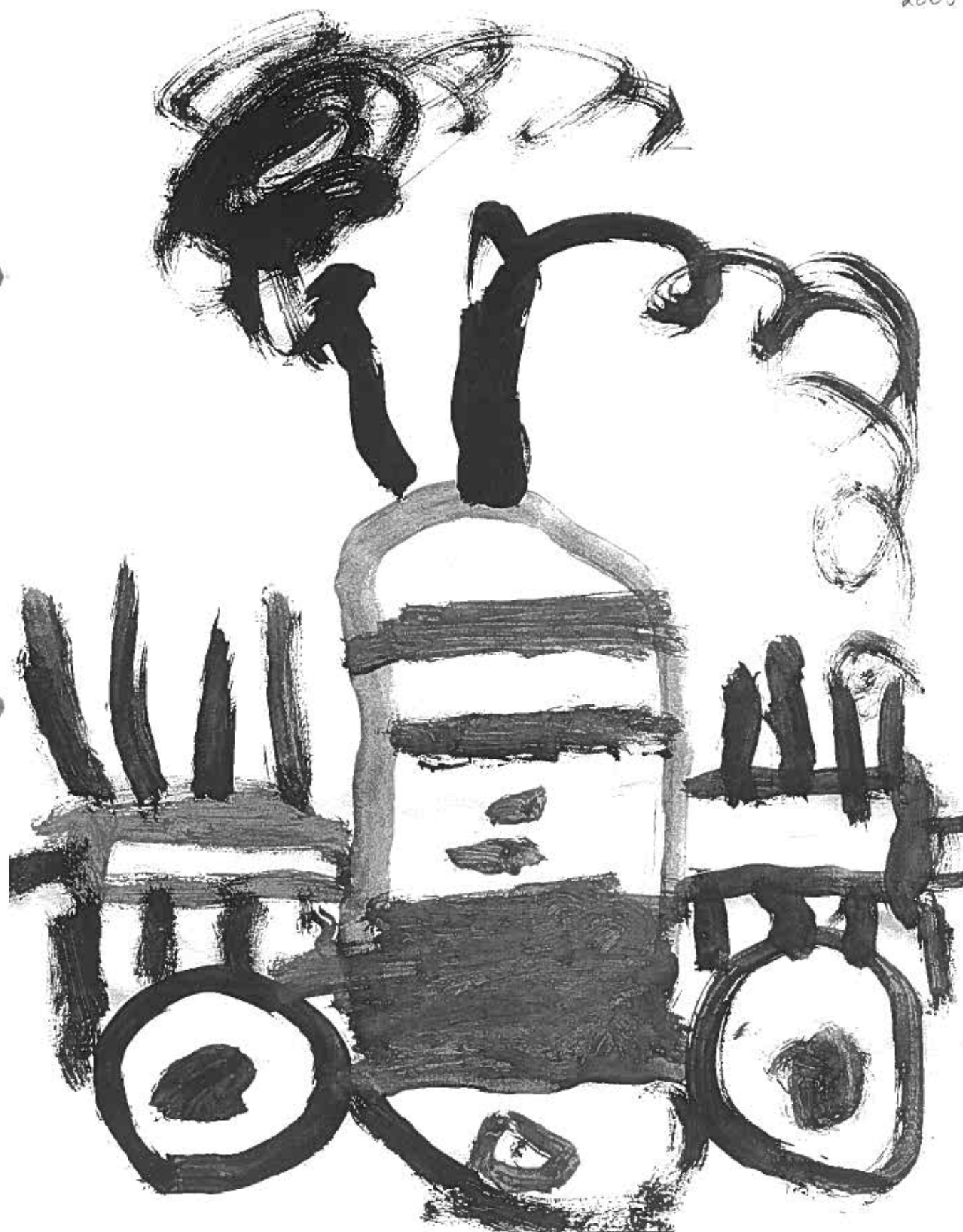
na arbir

HIŠA OTROK

GLASILO ANGELENEGA VRTECA

ŠT. 9

DECEMBER, MMV
2005

ALI STE VEDELI

- da sta se od nas poslovili vzgojiteljici s. Mateja Koršič in s. Marjeta Cerar ter živita v skupnosti v Mekinjah in v Izoli?
- da sta od septembra med nami dve novi vzgojiteljici: s. Maja Ahčin in Joži Bukovšek?
- da lahko darujete v dobrodelni sklad IZAK, ki je namenjen za pomoč družinam, s katerimi smo povezani in se znajdejo v stiski? Številka TRR je: 24200-9004341052.
- da smo poleti odžagali del zidu ob cesti, ki je zasenčeval spodnji igralnici ter povečali rumeno in zeleno sobo s pomočjo večjega daru Uršulinskega samostana v Ljubljani?
- da smo na prvem letošnjem sestanku za starše obnovili sestavo sveta staršev: Gregor Klančič in Mateja Osredkar (za rumeno sobo), Veronika Perc Gruškovnjak in Dušan Jamšek (za zeleno sobo) ter Mateja Osredkar in Ester Fabiani (za vijolično sobo)?
- da vzgojiteljica Martina Jerina pričakuje tretjega otroka in je zato od srede septembra doma?

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Metka Capuder

Uredniški odbor: Monika Kovač, Amalija Lazar Bevc, Neža Le Roux, Barbara Merše, Tadeja Petrovčič Jerina in Ida Praček

Lektoriranje: Mihaela Kastelec

Prelom: Janez Fajfek

Tisk: Grafika 2000 d. o. o., Dob

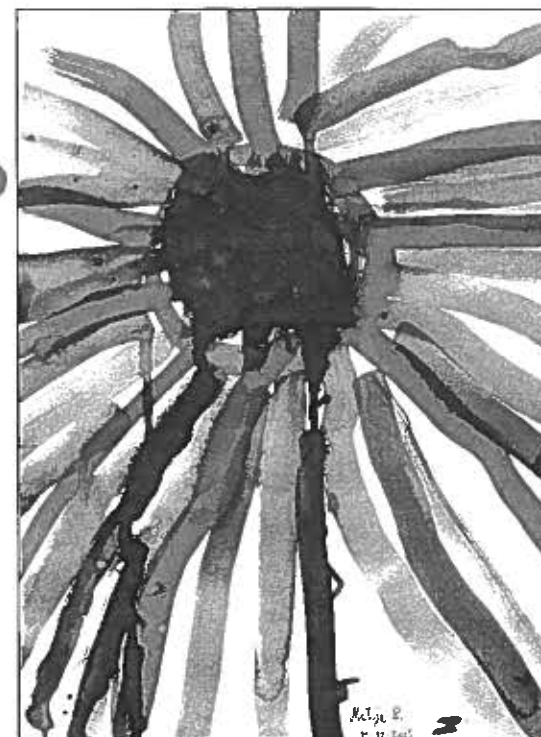
Ljubljana 2005

elektronski naslov za pošiljanje člankov: angelin.vrtec@guest.arnes.si

2 GLASILO ANGELINEGA VRTCA

UVODNIK

Hitro v mestu in na vasi
se vrtijo letni časi, ... (Kajetan Kovič)

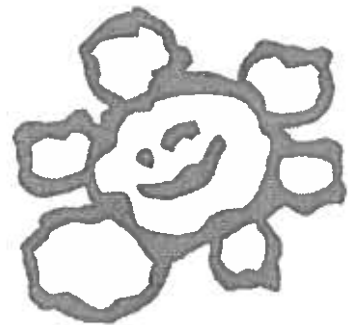
Res! In spet je tu Hiša otrok, nova, za nekatere prva, kot je bil pretekli september njihov prvi v Angelinem vrtcu. Zapisali so, kako je, ko mali človek navdušeno in očarano vstopa v ta čudovito urejeni novi svet, pa vendar hkrati tudi z nelagodjem zapušča dotlej edino znanega. Kot vedno. In kot nam je od rojstva dalje tolikokrat namenjeno. Spoznava, da so veselje, ugodje, smeh, ... pa tudi žalost, jeza, jok ter mnogo drugega – del življenja. Je rojstvo in je smrt, in smo ljudje, da si stojimo ob strani ob takšnih in drugačnih preizkušnjah, ki nam jih prinaša življenje. Da, tudi to je eden od razlogov, zakaj človek tako rad pripelje otroka v to otroško hišo: res, da je otroška, in s svojimi domišljenimi pravili nemara nudi več varnosti, kot druga okolja, vendar je to – kljub rosnim letom večine stanovalcev – hiša življenja, življenja v vseh njegovih odtenkih in razsežnostih.

Ob otroku se vedno znova učiš, kako pomembne so drobne stvari, male doslednosti. Tiho lahko opazuješ, kako ob ljubeči vzgoji vsak zmore obrniti svoje skrite talente v dobro vsem. Da, ko ne bodo imeli več rjavih las, bodo, če Bog da, sivi, stari gospodje in gospe. Nemara bodo zaradi let, mesecev, uric in minut v tej hiši drugačni. Če bodo sledili zgledu svojih vzgojiteljic – nedvomno bolj ljudje; zagotovo pa tudi odlični nogometaši!

Tadeja Petrovčič Jerina

KAZALO

- 2 Ali ste vedeli
- 3 Uvodnik
- 4 Pogovor
- 7 Iz montessori zakladnice
- 10 Dnevnik Angelinega vrtca
- 12 Iz otroških ust
- 13 Tiha opazovanja
- 14 Odmevi staršev
- 18 Vaja za doma
- 19 Starši sprašujejo
- 22 Zahvale
- 23 Koledar

POGOVOR

Vzgojiteljico Tino iz vijolične sobe hitro prepoznate po vedno nasmejanem obrazu, da pa se v njej skriva še veliko več, nam je razkrila v našem pogovoru.

Bi še enkrat izbrali ta poklic, če bi se ponovno odločali za študij?

Prav gotovo! Že zelo zgodaj sem vedela, »kaj bom delala, ko bom velika«. Pot do zelenega poklica pa ni bila vedno premočrtna. Kljub nekaterim ovinkom sem uspešno zaključila srednjo vzgojiteljsko šolo, pred kratkim montessori izobraževanje, študij in diploma predšolske vzgoje me pa še čakata in sta sedaj, poleg službe, med prednostnimi nalogami.

Otroci v vrtcu – kako bogatijo vaše življenje (česa vas uči)?

Vsak otrok po svoje je poseben in samosvoj. Zato me vsak posebej in vsi skupaj naučijo veliko stvari in predvsem opominjo na vrline in vrednote, ki so v družbi (žal) nekoliko zamrle. Otroci niso nič zaigrani, njihovo vedenje in odzivanje je pristno, naravno in iskreno. Že z neverbalno komunikacijo, recimo iskricami v očeh, ti povejo, kaj čutijo in mislijo.

Kateri so največji izzivi pri delu z otroki?

Izziv je vzgoja sama, ki je prepletena s hvaležnostjo, da nam starši zaupate svoje otroke, s tem pa pride tudi še veliko drugega, predvsem trud, prošnja in molitev, da naredimo kar največ in najbolje zmoremo. Po vestnem delu in medsebojnem sodelovanju pride »žetev«. In rast se opazi že med letom, ko zrno vzkali in raste in se razvija.

Na katere meje naletite pri svojem delu? Kje izkušate svojo nemoč?

Skrajnih občutkov nemoči, da bi ne vedela, kako kdaj prav ravnam, še nisem doživela. Hvala Bogu! Zaslugo zato vidim v sodelovanju in pogovoru med vzgojiteljicami, sploh med tistima dvema, ki delata skupaj v isti sobi. In pri nas je na tem pogovoru in medsebojnem po-

svetovanju velik poudarek. Tako se tiste, ki smo še nekoliko manj izkušene, lahko veliko naučimo od ostalih in nekako preprečimo kakšne velike napake pri delu z otroki.

Katera so vaša najlepša doživetja iz vrtca?

Doživetij je res veliko. Pravzaprav je vsak posamezni dan eno veliko doživetje. Z otroki ni nikoli dolgčas, ker je vsak po svoje zanimiv, igriv, eden zgovoren, spet drugi zadržan. Iz srca sem se nedavno nasmejala deklici, ko je po spanju rekla, da »ko ne bo imela več rjavih las, bo pa stara, siva gospa«. Spomnim se tudi na poseben način simpatične prigode, ko je en deček med kosilom zaspal za mizo in z glavo »čofnil« v krožnik juhe. Zanimivo je bilo tudi videti, kako so se otroci odzvali na biološko omaro, ki sem jo preimenovala v »NIČ«. Na vprašanje otrok, kaj bodo danes delali, mi je veliko od njih odgovorilo, da nič. In potem sem jih presenetila z novico, da se omenjena biološka omara imenuje prav NIČ in da željno čaka, da si izberejo nekaj v njeni »ponudbi«.

Kakšen se vam zdi pomen strokovnega izpopolnjevanja?

Zelo pomemben. Ker se ljudje neprestano razvijamo in spreminjamo, ker se tako spreminjajo tudi konkretne metode izobraževanja. Na strokovnih izpopolnjevanjih lahko izvemo nekaj čisto novega in dotlej še neznanega ali pa nadgradimo že osvojeno. Samo pomislite, koliko pedagoških delavcev ve za vzgojo Marije Montessori ali še bolje, koliko izmed njih jo zares pozna?! Po mojem bi jo morali poznati prav vsi, no, vsaj večina.

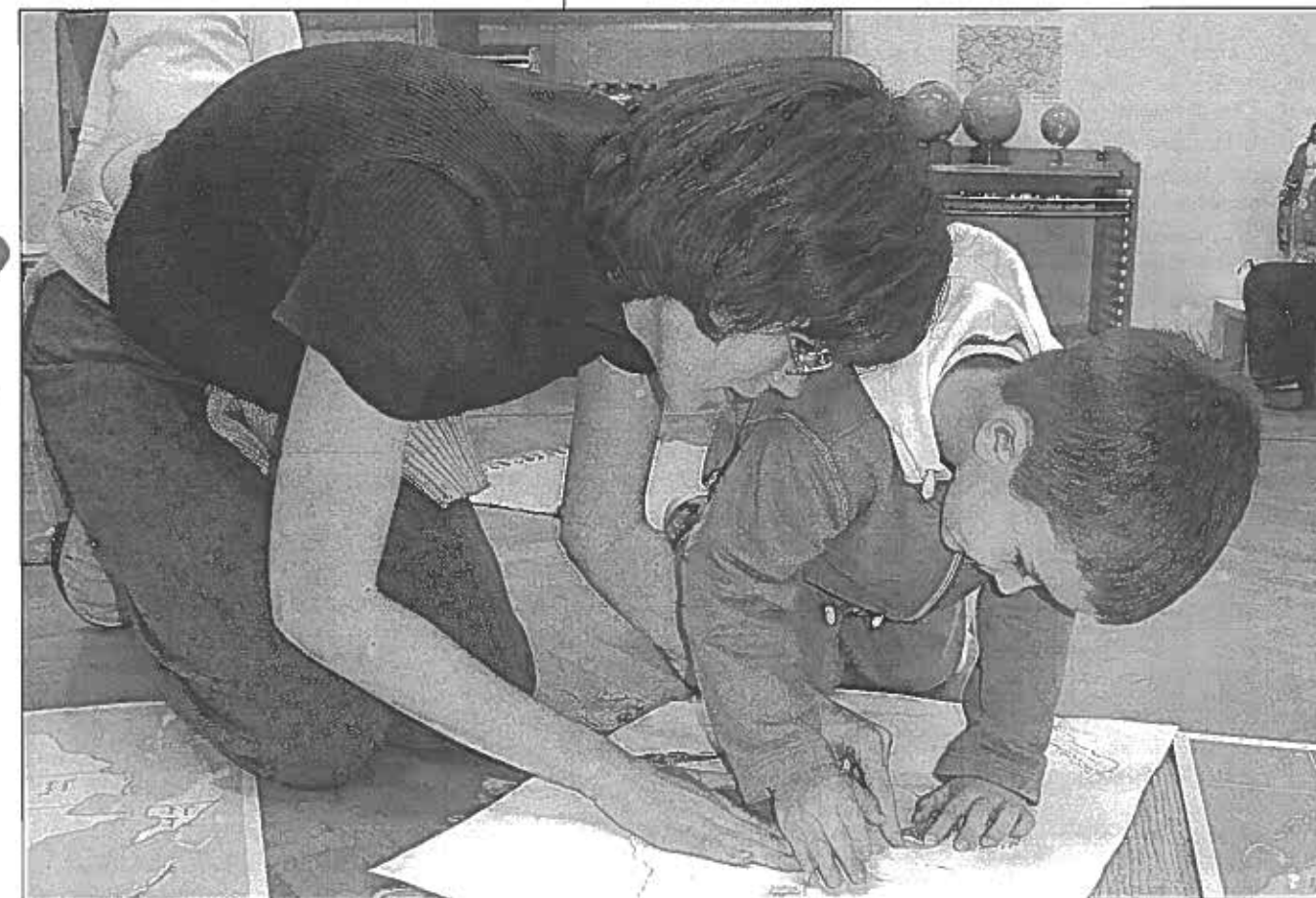
V čem vidite prednosti montessori vzgoje v primerjavi s klasičnimi načini dela v državnih vrtcih?

Glavna razlika med montessori vzgojo in vzgojo v državnih vrtcih je po mojem videnju v tem, da se po montessori otrok razvija v sebi lastnem tempu, da vzgojiteljica sledi njegovemu občutljivemu obdobju za npr. red, pisanje, branje, računanje ... Vsak posameznik je svet zase, tudi otrok. Ni posploševanja ali še huje »kalupiranja« v neke za vse enake normative. Da ni dobro samo tisto, kar je najbolje. Pomembno je, da ima otrok vedno možnost izbire. Da dela tisto, kar si sam izbere, da je ustvarjalen na svoj način, da se ga ne ocenjuje po ocenah, ki

so lahko zelo enoplastne. Pomemben prispevek k razvoju otroka imajo pri nas montessori materiali, ki jih v državnih vrtcih nadomeščajo plastične in nemalokrat nasilne igrače. Različna in prednostna je tudi disciplina. Pri nas ni kričanja, vsi vedo, da če bodo želeli na primer slišati obvestilo, bodo potihnili, ne pa, da bi že prej delali cel vik in krik s tem, da bi se umirili. Predvsem pa se mi zdi dobro, da se otroci srečujejo z naravnimi materiali, da imajo stik s pripomočki, ki jih vzpodbudijo do tega, da sami razmišljajo in da z našo pomočjo sami pridejo do znanja in veščin, kot je recimo računanje, ne pa, da je nekaj treba osvojiti na vsak način, za vsako ceno, skoraj pod prisilo in predvsem s pogojevanjem.

Katere so vaše najljubše dejavnosti (tudi izven vrtca)?

Večino mojih dejavnosti je tudi izven vrtca povezanih z otroki. Dolga leta sem aktivno sodelovala pri organizaciji župnijskega ora-

torija, kjer še sedaj pomagam, vendar manj. Ob koncih tedna pa še vedno aktivno vodim ustvarjalne delavnice na različnih koncih v Kranju. Prosti čas si rada zapolnim z občasnimi srečanji s prijatelji, namenim ga za pogovor doma, rada preberem tudi kakšno knjigo, strokovni članek ali pa grem ven na zrak.

Katere so vaše življenjske sanje?

Če vam jih razkrijem, se ne bodo uresničile, kajne?! No, v resnici ne hrepenim po ničemer nadrealnim. Zadovoljna sem s sedanjim delom in upam, da bo šlo le tako naprej. Rada bi v zmernem času zaključila študij in naredila strokovni izpit. Rada bi še naprej vsak dan vsaj kakšnemu človeku privabila na ustnice nasmeh, se tudi sama iz srca nasmejala, bila srečna in zadovoljna, mirna v sebi, obdana z Božjo milostjo in naklonjenostjo. Rada bi še vedno plesala proti soncu in gledala v svet skozi očala mavrice, »skakala« od veselja ob vsakdanjih radostih, kot je bilo recimo letošnje prvo sneženje ... Nekaj pa bi še posebno rada izpostavila, rada bi bila otrokom v vrtcu zgled tistega, česar jih učim, ker se zavedam, »da je vzgoja, ki temelji zgolj na zahtevah in nasvetih, ne pa na zgledih, slaba vzgoja« (Komensky).

Na kaj naj bodo starši po vašem mnenju še posebej pozorni pri vzgoji svojih otrok?

Svojih otrok še nimam, zato ne vem, če je najbolj prav, da »solim pamet«. Pa vendar. Pomembno se mi zdi, da se otroku pusti svoboda in čas. Da se ga vzpodbuja in spremlja v njegovem procesu učenja in razvoja, vendar naj bo ta proces res samo njegov. Njegov, kar se tiče hitrosti in prednostnih področij zanimanja. Vsakemu otroku posebej je treba pustiti, da dela sam, četudi se z neko nalogo »ubada« precej časa. Najpomembnejše pa se mi zdi, da se otrok v družini ne primerja med seboj in da jih starši preveč ne navezujejo sami nase.

Katere osebnosti vas navdihujejo?

Vsi tisti, ki so pripravljeni karkoli dobrega storiti za sočloveka. In teh ni malo, zato ne bi nikogar posebej omenjala. Kljub vsemu pa bi izpostavila pokojnega papeža Janeza Pavla II., ki ga jaz imenujem kar moj papež. Zato ker sem se v času njegovega pontifikata rodila, sem odraščala, odrasla in postala zrejša, odgovornejša. Prenekatero njegove besede so me ob posebnih trenutkih globoko nagovorile. Spomin na svetovni dan mladih v Torontu leta 2002 je še vedno zelo živ. Do zadnjega je delal za mlade in verjel v nas, ki smo »luč sveta in sol zemlje«. Njegov postojnski »Korajža velja!« mi velikokrat da prav to. Pa tudi vednost, da nam je vsem prirošnik v nebesih.

Pogovarjala se je Mihaela Kastelec

IZ MONTESSORI ZAKLADNICE

POT K SAMOSTOJNOSTI

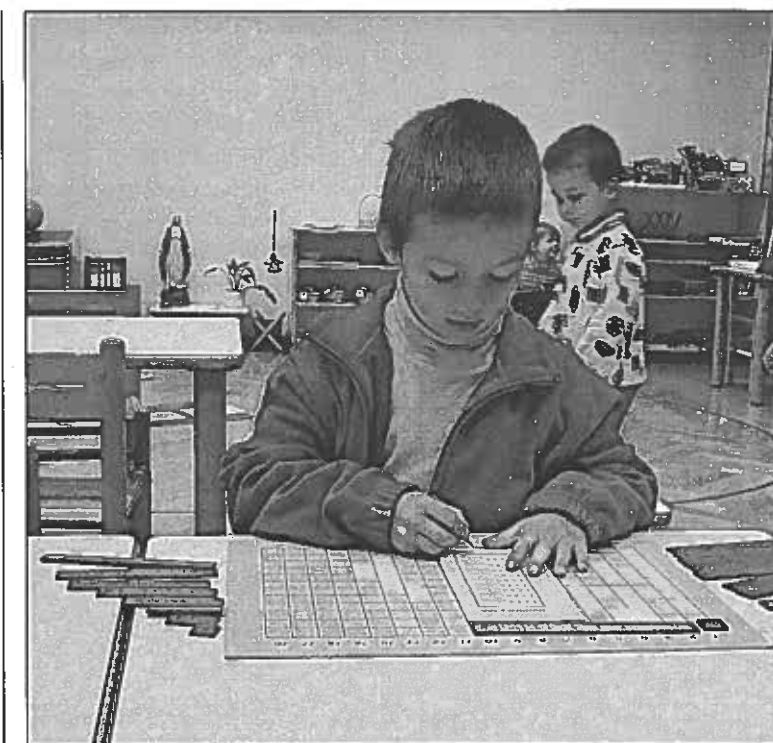
Preden začnemo razmišljati o poti k samostojnosti, se najprej vprašajmo, kaj je samostojnost, katere so značilnosti samostojnega človeka, kako vidim svojega otroka pri dvajsetih letih, je samostojnost za nas vrednota. Če je odgovor na zadnje vprašanje pritrdilen, se je potrebno podati na pot k samostojnosti, po kateri kliče že življenje samo.

Prvi korak k samostojnosti v življenju človeka predstavlja njegovo rojstvo. Prihod iz maternice je na neki način podoben prihodu iz ječe. Usmerjen je proti večji vključenosti v življenje. Vse, kar imaš, lahko razvijaš, lahko deliš z drugimi, lahko se izpopolniš. Otroku prinese s seboj na svet ogromen potencial: 100 bilijonov možganskih celic. Prav z rojstvom postane uporaba tega bogastva mogoča. In prav zaradi tega bogastva ima človeški novorojenec velike možgane, veliko glavo. Še več, zategadelj je rojen tako neobglen, najbolj nemočen med vsemi živimi bitji. Najbolj odvisen, najbolj nesamostojen. Vse, kar v začetku lahko naredi, je, da joče, da sesa, da požira.

A vse v njem je naravnano k rasti, k uresničitvi osebnosti, individuuma, k izpolnitvi življenjskega poslanstva. Neizmerna ljubezen do okolja in srkajoči um mu pomagata postajati del okolja. **Vse, kar otrok zaznava v prvih treh letih življenja s svojimi čutili, vse to postaja del njega samega.**

Novorojenec zaznava, da ljudje hodijo, zato se tudi sam, takoj ko je mogoče, začne premikati. Pri osmih mesecih hodi že po vseh štirih. To je lahko **drugi korak** na poti k samostojnosti, saj otroka napolni z občutkom: Lahko grem sam. Maria Montessori zato priporoča nizko posteljo, brez vsakršne ograde, tako, ki otroku omogoča, da ko se zbudi, da se sam odpravi z nje in sam poišče mamo. Nadalje se otrok začne postavljati na noge. In shodi. To je velik – **tretji korak**. Če otrok ne bi zaznal, da ljudje hodijo, ne bi nikoli shodil.

Otrok zaznava, da ljudje okrog njega govorijo. Zato si tudi sam, čim je mogoče – od drugega

meseca dalje, prizadeva spregovoriti. Preizkuša svoj glas, čeblja, preizkuša svojo glasovno moč. Pri enem letu spregovori prvo namerno besedo, pri dveh letih se zgodi jezikovni izbruh. Besede, ki jih je otrok zaznaval od tretjega meseca nosečnosti, jih kopicil v sebi, zdaj vrejo iz njega s slovnično pravilnostjo, s pravim naglasom. Odrasel človek bi potreboval 60 let trdega, intelektualnega dela za učenje novega jezika – otroku to uspe v nekaj letih ... Verbalno sporazumevanje – **četrti korak**.

Največ otrokovega truda gre torej v prvih letih življenja za osvajanje osnovnih človeških značilnosti. Poleg pokončne hoje in govora je to še delo rok. Spretnost človeške roke je povezana z razvojem njegovega uma. V luči zgodovine vidimo, da je povezana z razvojem civilizacije. Človekove roke izražajo njegovo misel. Rečemo lahko, da so roke naši zunanji možgani. Otrokova inteligenca se do neke mere razvija tudi brez pomoči rok. Če pa se razvija ob pomoči rok, bo dosegla višjo raven. Otrokov značaj bo močnejši. Prvi otrokov gib je prizadevanje, da bi kaj dosegel ali vzel v roke. Roke so tiste, ki najprej pritegnejo otrokovo pozornost. Pri devetih mesecih otrokovo opazovanje okolice že prebudi zanimanje zanjo z željo, da bi jo obvladoval. Otroku začne delovati. Opazimo lahko polno zaposlenost z različnimi ročnimi vajami, predvsem prelaganje pred-

metov z enega mesta na drugo, odpiranje in zapiranje omaric, predalov, škatel s pokrovom, vleče zamaške s steklenic in jih ponovno maši ... In prav s pomočjo takih naporov pridobiva vse več nadzora nad svojimi rokami. Torej, z namenom zaposliti otrokove roke, moramo priskrbeti konkretne stvari iz našega okolja, ki pritegnejo njegovo pozornost, ga zaposlijo za lep čas in ga inteligentno urijo. Ponuditi mu moramo resnične stvari in predmete, kajti otrok bo v tem okolju živel. Od malega mu moramo dajati možnost, da preko rokovanja z resničnimi stvarmi spozna zakonitosti tega sveta. Delo z njimi mu bo pomagalo okrepiti samega sebe, se znajti v okolju, obvladati okolico in to mu bo dalo zadovoljstvo in notranji mir. Starejši bo, močnejši in pametnejši. Vse, kar počne, mu mora pomagati pri samoizgradnji moči in inteligence. Nihče ne more namesto otroka narediti tistega, kar mora opraviti sam, da zraste v moža.

Istočasno ko otrok raste, napreduje, dosega glavne človeške značilnosti. Ko dosega določeno – »vidno« mero samostojnosti, pa poteka tudi otrokov **psihološki razvoj**, ki pa je odvisen od ljudi okrog njega, ki so mu ogledalo. Torej, cela otrokova bit si je prizadevala shoditi, spregovoriti, uporabiti roke, postati enakovreden človek. **Vse za to, da bi se lahko vključil v vsakdanje življenje, da bi lahko sodeloval, da bi bil prisoten.** Vprašanje pa je, kaj store ljudje v njegovi okolici, kakšno sporočilo mu dajo, v kolikšni meri spodbujajo in priznavajo njegovo samostojnost.

Dogaja se, da začne zelo majhen otrok čeblijati in preizkušati svojo glasovno-jezikovno moč, nekdo v njegovi bližini pa raje klepeta s prijateljico, zato otroku potisne v usta dudo in ga tako utiša. Umestno se je vprašati, kakšno sporočilo dobi otrok? Da je njegov glas blagodejen in da se veselimo z njim njegovega uspeha, ali da je moteč, brez smisla, v prihodnje naj raje ne odpira ust?

Se dogaja, da si otrok mesece prizadeva shoditi in ko shodi, seveda ne hodi tako hitro kot

odrasel človek ob njem. In ker je v tem turbo svetu brzina vrlina, se otroka – meni nič, tebi nič – posadi na voziček in odbrzi dalje. Znova si zastavimo vprašanje: Kakšno sporočilo dobi otrok? Da smo srečni, da ima zdrave noge in veseli, ker jih zna uporabljati, ali da še ni dovolj hiter, da je kriv za vse zamude?

Resnici na ljubo prejetu sporočilo ne razvija otrokovega neizmerne potenciala, ne priznava otrokove dosežene mere samostojnosti niti ne prispeva k otrokovi dobri samopodobi. Zavedajmo se, da samo tisto, kar otrok počne sam, pelje k neodvisnosti. In neodvisnost je moč, da nekaj storimo sami, brez pomoči drugih. Če je neodvisnost, se otrok hitro razvija, če je pa ni, bo njegov napredek počasen. Da bi otrok pridobil osnovno zaupanje v samega sebe je nujno, da dobi možnost delati vse, kar že zna in kar bi lahko že delal (pri tem **ne podcenjujmo njegovih sposobnosti**). Seveda to nemalokrat predstavlja več dela, več potrpežljivosti in večjo porabo časa za odraslega, ki spremlja otroka. Poglejmo si nekaj konkretnjših primerov o tem, kdaj bi otrok moral dobiti možnost, da sam opravi določeno delo/opravilo:

Pri hranjenju:

- uporaba vilic – pri sedmih mesecih,
- pitje iz steklenega kozarca – pri sedmih mesecih,
- nalivanje iz vrča – pri devetih mesecih,
- priprava in rezanje banane – pri petnajstih mesecih,

- pripraviti jabolko, skuhati juho, jed servirati, lepo pospraviti za seboj, posodo pomiti, pomiti mizo, vse stvari postaviti nazaj na svoje mesto – pri treh letih.

Osebna higiena:

- biti suhi – pri enem letu, brez uporabe plenice!
- očistiti si ritko – pri dveh letih,
- s krtačko si očistiti umazanijo za nohti – pri treh letih.

Oblačenje:

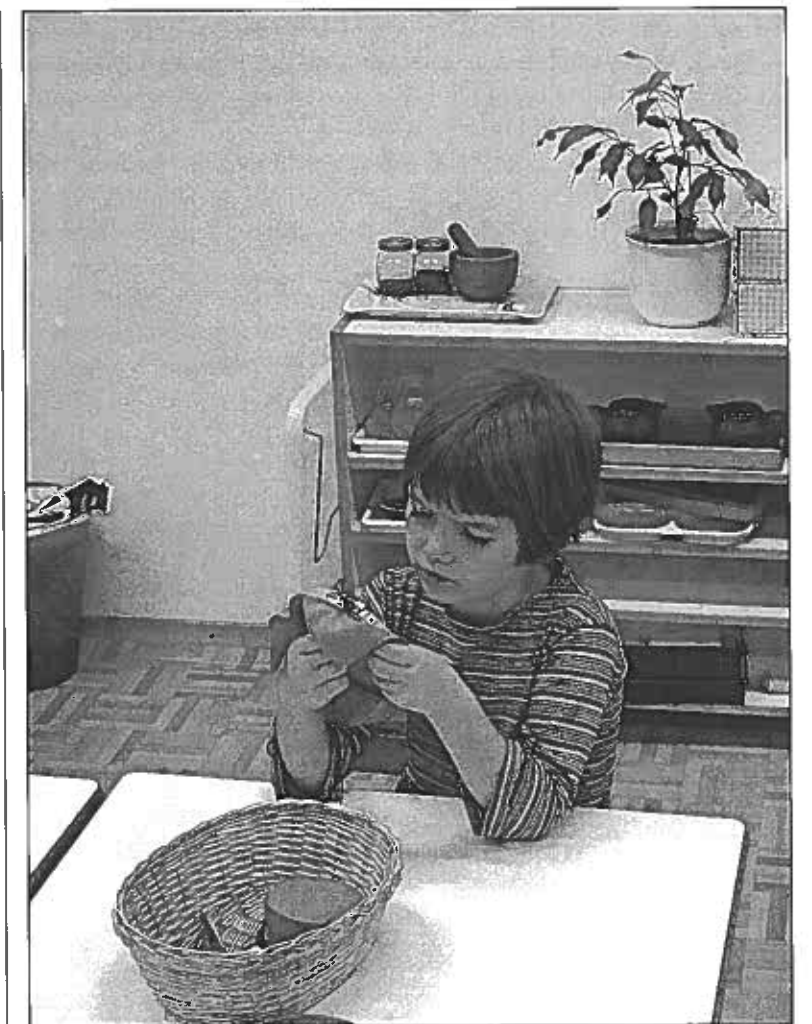
- zapenjati zadrge, navadne gumbe, gumbe na pritisk, »ježka« – okrog drugega leta, zato so oblačila in čevlji s takimi načini zapenjanja primerni za otroke,
- zavezovati pentlje na čevljih – okrog petega leta; pri tej starosti so čevlji z vezalkami dobrodošli!

Razno:

- voziti se s kolesom brez kolesčkov – okrog četrtega leta,
- postlati posteljo – pred tretjim letom.

Nujno je, da otroka doma od malega vključujemo v aktivnosti – pospravljanje, priprava kosila, pranje avtomobila, zlaganje opranega perila ... Otrok mora postati naš sodelavec. Najprej mu nazorno pokažimo, kako delo poteka, nato mu prepustimo priložnost, da poskusi še sam. Zaupajmo v njegove sposobnosti in se fizično odmaknimo stran. Z razdalje opazujemo njegovo delo.

Maria Montessori je zapisala, naj ne naredimo ničesar, kar otrok že zna, namesto njega, kajti to zavira njegov nadaljnji razvoj. Velja tudi obratno: če bo otrok imel možnost uporabiti svoje znanje, svoje spretnosti, se bo utrdil v zavesti: **znam, zmorem, potrebujejo me**, tudi jaz lahko nekaj prispevam. Dobil bo vero vase, notranje bo pomirjen in zato srečnejši.

In to je edino, kar vodi naprej, kar daje moč soočiti se s težavami in problemi, ki jih prinaša življenje, kar daje veselje za pomoč drugim, kar daje apetit po novih znanjih.

Priznati moramo, da je večja samostojnost otroka v bistvu večja vrednost otroka. To, da lahko stori nekaj brez pomoči mame in očeta, da lahko stori nekaj čisto sam ... Samostojen otrok najde gotovost znotraj sebe in optimistično zre v prihodnost.

Neža Le Roux

DNEVNIK ANGELINEGA VRTCA

Junij 2005

V mesecu juniju je bila z nami vsak teden po tri dni Barbara Drobnič, ki je tik pred tem diplomirala na agronomiji, ter si pridobivala izkušnje dela z otroki. V septembru je odšla v Brazilijo kot laiška misijonarka.

6. 6. 2005

Uradno slovo od »absolventov«, otrok, ki jeseni odhajajo v šolo.

15. 6. 2005

Obisk treh montessori učiteljic iz Stockholma (Švedska) v našem vrtcu.

17. 6. 2005

Kratek mimohod je naredila mati Colette Lignon, vrhovna predstojnica uršulink, in se hkrati udeležila tudi popoldanskega piknika, ki je potekal na igrišču vrtca.

29. 6. – 22. 7. 2005

V vrtcu pomaga prek Študentskega servisa Martina Volčini, slušateljica na montessori izobraževanju v Ljubljani.

24. 6. 2005

Neža Kalan in Melita Kordeš Demšar sta odšli v Pariz na drugi (zaključni) del montessori izobraževanja za otroke od rojstva do 3. leta.

21. 7. 2005

Obisk ljubljanskega nadškofa Alojza Urana v Angelinem vrtcu. Nekaj časa je opazoval, nato sodeloval na črti, kratko povedal svojo življenjsko zgodbo. Podarili smo mu napis z izpikanimi črkami iz premične abecede: naš nadškof.

25. 7. – 3. 8. 2005

Izobraževanje v montessori pedagogiki, v katerem so bile vključene tudi vse vzgojiteljice Angelinega vrtca.

Avgust 2005

Podrli smo lesene stene, ki so ločevale sobe z osrednjim prostorom v vrtcu (rumena in zelena soba). Tako smo pridobili dve večji sobi ter »vežo«, kar nam omogoča bolj nemoteno delo predvsem v popoldanskem času, ko se v spodnji sobi porazdelijo še otroci iz vijolične sobe.

25. 7. (ponedeljek) – 19. 8. 2005 (petek)

Vrtec je bil zaprt.

31. 7. 2005

V prometni nesreči je umrl Gregor Kovač, oče Miha, Lovra in Ane Kovač.

22. 8. 2005

Vrtec se ponovno odpre.

26. 8. 2005

Melita Kordeš Demšar in Neža Kalan sta uspešno zaključili montessori izobraževanje za otroke v starosti od rojstva do 3. leta, v okviru združenja AMI (Asociation Montessori International). Glavna voditeljica izobraževanja je bila Silvana Quattrocchi Montanaro.

25., 26., 29. in 30. 8. 2005

Uvajanja za nove otroke.

24. 9. 2005

Poroči se vzgojiteljica Neža, ki se bo odslej pisala Le Roux.

3. 10. 2005

Naš vrtec sta obiskali Karoline in Lise Kambich, montessori učiteljici iz ZDA in naši prijateljici. Opazovali sta delo v vseh treh sobah in zelo pohvalno ocenili delo otrok, pripravljeno okolje in delo vzgojiteljic. Ogledali sta si tudi atrij (prostor za katehezo Dobrega pastirja).

17. 10. 2005

Sestanek za starše na temo: Pot k samostojnosti.

20. 10. 2005

S starejšo skupino otrok smo sodelovali v celotredenskem projektu vseživljenjskega učenja, ki ga izvaja Andragoški center v Sloveniji, v paradi znanja in predstavitvi črte na odru.

28. – 31. 10. 2005

Intenzivne priprave na montessori izpite v prostorih našega vrtca.

4. – 5. 11. 2005

Slušatelji montessori tečaja so opravljali praktični del izpita v prostorih našega vrtca ob prisotnosti desetih profesorjev iz nemškega montessori združenja v Aachnu.

6. 11. 2005

Podelitev montessori diplom slušateljem prvega montessori izobraževanja v okviru Uršulinskega Zavoda v enoti Akademija Mericianum. Podeljenih je bilo 36 diplom. Med nami je bila že od srede naprej tudi ga. Ortrud Wichmann, predsednica montessori združenja v Aachnu. Opazovala je naše delo in delo otrok.

21. 11. 2005

Večer z očeti.

IZ OTROŠKIH UST

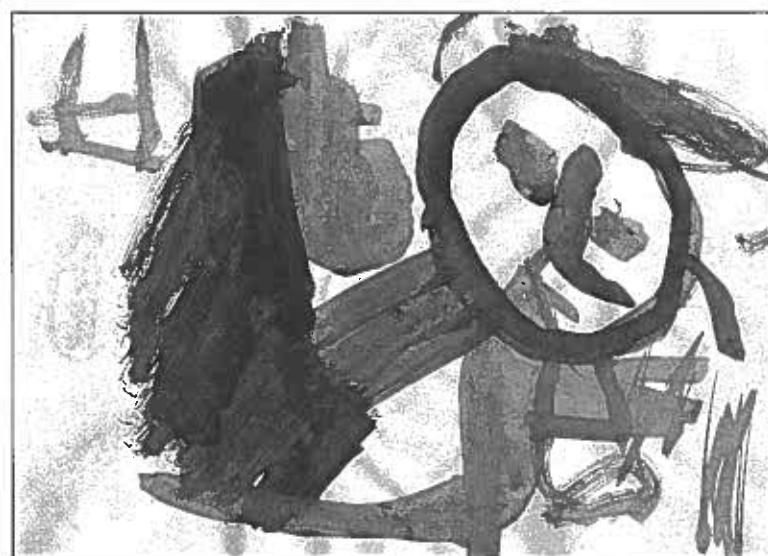
Pred praznikom vseh svetih beseda nanese na življenje, smrt in na življenje po smrti. Martin V. razmišlja: »A ne da, če se rodimo, potem pa tut umremo, a ne da? Če si pa v nebesih, moraš pa počivat u miru, a ne?«

David ima pladenj s peskom, v katerega se vpisuje črke. Pri delu mu pesek leti vse naokrog. Resno in glasno se sprašuje: »Pa zakaj je ta pesek tako neroden?«

Prvi dnevi novembra. Sprehajamo se pred novoletno okrašenimi izložbami Maxi-ja. Otroci so očarani. Zala K. pa s prstom pokaže smrečico v izložbi rekoč: »Lej, tm notr je pa že božič!«

Mira napoveduje vesel dogodek: »Ponedeljek bo poseben dan, saj bo večer z očeti. Zato bomo spekli piškote. To bo naše presenečenje! Če pa je kakšna stvar presenečenje, je nikomur ne izdamo.« Ana Ku. pa zamahne z roko rekoč: »Ja, saj jaz bom itak pozabila!«

»A je dons telovadnica?« vpraša Matija sestro Majo, ker ni prepričan, če se mora preobleči v telovadne hlače.

Jernej K. – pri kosilu: »Bom še pil. Če ne piješ imaš sušo v telesu.«

Jernej K. – v garderobi si slači kombinezon. Reče: »Ne gre, ne gre!« S. Metka ga povpraša: »Ti lahko pomagam?« S skupnimi močmi le slečeta kombinezon. Na nogah mu ostaneta gamaši. Jernej reče: »A zato ni šlo, ker so bli zamaški.« S. Metka, mu prijazno pojasni: »Jernej, to so gamaše.« Jernej nato: »Aja, zamaški.«

Andraž I.: »Mira, jaz bi pa pral perilo.« Mira: »To si se pa dobro spomnil, saj se je nabralo že cel kup umazanega perila. Ali doma tudi kdaj pereš perilo?« »Ne, doma imamo pa pralni stroj.«

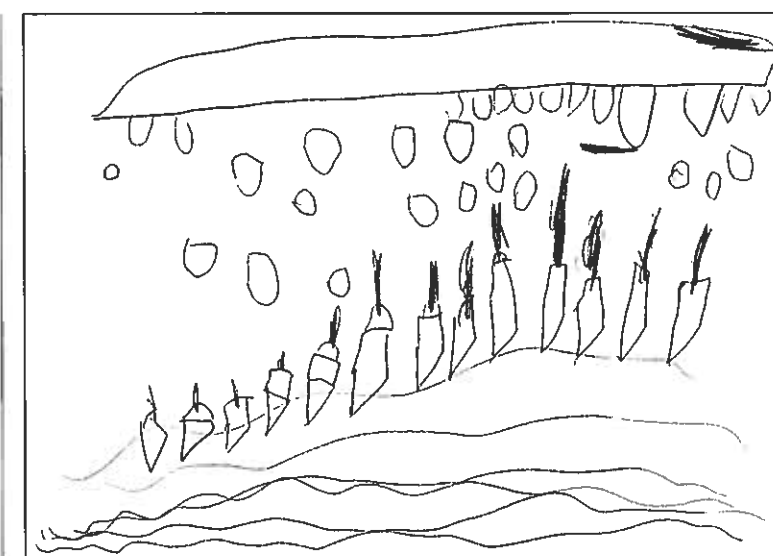
TIHA OPAZOVANJA

Največkrat prihitim v vrtec. Takrat pa se zgodi nekaj, kar mi je nepoznano, a me privlači, v meni prebudi pozornost. Moram se ustaviti, da lahko dojamem, da začutim utrip Angelinega vrtca.

Zdi se, kot da je tukaj vse drugače, da so tu otroci drugačni ... Da ni tako, čutim takoj ob srečanju s posameznim otrokom. Ti otroci so samo vzgojeni tako, kot je predlagala Marija Montessori. Živijo po načelu: »POMAGAJ MI, DA NAREDIM SAM!« To je zame skrivnost, priložnost za tiho opazovanje. In ta skrivnost me iz dneva v dan bogati in spreminja.

Otroci imajo veliko talentov, ki jih z veseljem delijo z nami in med seboj. Veseli so, kadar delajo sami in kadar so samostojni, iskreni, pristni, dobri, znajo in si upajo biti žalostni, SO TO, KAR SO ...

Prav tako bi bila rada tudi sama, ker Jezus pravi, če ne postanete kakor otroci, ... Zato so tudi oni meni vzgojitelji in sem jim hvaležna.

Dobro se počutim med njimi, saj od njih prejemam veliko več, kot jim lahko dam.

Odkrivam, da so otroci ustvarjeni za delo. O tem se vsak dan prepričam, ko jih opazujem.

Otrok se »potopi« v svoje delo in sad tega prizadevanja sta tišina in zbranost v sobah, ki se nujno odražata tudi v njihovi in naši notranjosti.

To je veliko bogastvo, ki ga ti otroci nosijo s seboj.

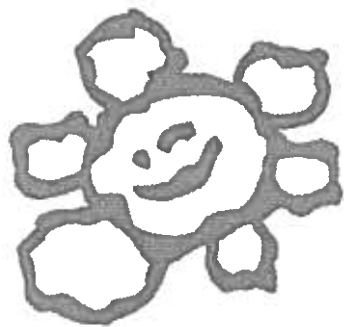
Za tako delo imajo na razpolago veliko, veliko materialov. Vsi materiali s področja vsakdanjega življenja, znanosti, matematike in jezika so pripravljeni tako, da se otrok lahko razvije prav na vseh področjih. Ker delajo in zadovoljijo svoje potrebe po delu in učenju, so srečni, veseli, sproščeni, se dobro počutijo in radi jedo.

Svoje misli želim strniti v en sam stavek: »Naša družba bo v prihodnosti res boljša, tudi zaradi teh naših otrok, ki so in bodo samostojni, odgovorni in duhovno uravnovešeni ljudje.«

Ne smemo pa pozabiti, da je to tudi sad vseh, ki se trudijo in delajo v Angelinem vrtcu. Iskrena HVALA prav vsem.

Skupaj res lahko naredimo nekaj lepega za Boga in za nas vse.

s. Maja Ahčin

ODMEVI STARŠEV

PRVIČ V VRTEC

Pri nas doma smo naenkrat dobili dva vrtičkarja. To se je izkazalo za koristno, saj je prve tri dni Nejc prepričeval Marijo, naj ne joka, naslednje tri dni, ko je izbruhnila kriza pri Nejcu, ga je pa Marija vlekla skozi vrata. (Do nedavnega smo se namreč držali pravila, da oddamo otroke pri glavnih vratih.)

Predstavitvene ure sta se oba veselila. Pravo delo za tri oz. pet let, to je nekaj! Vzgojiteljica Mira je imela edino nekaj težav, da je Nejca prepričala, naj konča in pospravi.

Na prvi pravi dan vrtca se je iz otroške sobe že ob pol petih zaslišalo kričanje: »V vrtec gremo!« Le s težavo sem uspela Nejca prepričati, da je še noč in sva skupaj še malo zaspala. Marija, ki se je zbudila pol ure kasneje, se ni dala premotiti. Prvi dan za v vrtec se je začel.

Popoldne sta otroka želela, da bi bila v vrtcu tudi mami in (ali) ati – tako, kot na Uricah (Program za otroke in starše). Tam smo bili res skupaj, vendar sva jim razložila, da so v vrtcu večji

otroci sami, da tam ni mesto za starše, da pa jih pridejo starši vedno iskat. Te argumente sva potem po potrebi pogosto ponavljala.

Najtežji del procesa (za naju z možem) je bil jutranji (glasen) protest otrok. Doma navadno ni bilo težav, v vrtcu pa se nista mogla mirno posloviti.

Ko sem že drugi dan govorila z možem po telefonu in mi je povedal, da se je najinega otroka slišalo do ven, ko je odhajal, me je stisnilo pri srcu. Taki izbruhi so za starše res grozni. Takrat sem v obupu celo klicala v vrtec. Po tretjem dnevu se je stvar umirila. Marija je povedala, da je v vrtcu lepo. Nejc je le še med smehom, bolj provokativno trdil, da ne gre v vrtec. (Kot »ne bo« večine stvari, o katerih se pogovarjamo.) Tako sem vedela, da le preizkusi najino odločenost, da je vrtec v najinih očeh zanj najboljši. Če je zjutraj načel debato, da ne bi šel, je dobil odgovor, da je čas za take pogovore zvečer. Otrok ni od muh, tudi nekega večera se je spomnil, da »ne bi šel v vrtec«. In po dolgi debati, zakaj in kako, se je izkazalo, da je samo potreboval (ponovno) zagotovilo, da ga imamo radi, da gre v vrtec, ker tam dela lepe stvari, ki ga veselijo, in da ga dom vedno čaka, da ga bomo vedno prišli iskat. Tudi to »vajo« smo nekajkrat ponovili.

Večna tema (verjetno v večini domov) je, kako pripraviti otroka do tega, da se zjutraj hitro (po svojih zmogljivostih) uredi. Bilo je tudi obdobje, ko je zjutraj zavlačeval z oblačenjem, češ da bo zamudil avto za v vrtec. Pa smo ga postavili na realna tla, da se mora za lepe stvari potruditi. In se je res potrudil in tudi sprejel sporočilo, da vrtec ni zgolj v zadovoljstvo staršem, ampak privilegij za otroke. Moram pa dodati, da ta recept ne pomaga vedno. Starši morajo uporabiti vso svojo modrost in zvitost, da ugotovijo, kdaj je boljše enostavno brez besed priti k otroku in mu pomagati (pri stvari, ki jo je treba narediti čimprej). Naša Marija je trenutno v obdobju, ko se občasno »usede na ušesa«. Gleda te, ko ji nekaj govoriš, in nič ne naredi. To je v popolnem nasprotju z njenim (dosedanjim) obnašanjem, ko je vedno vse skrbno in z navdušenjem opravila. Imam občutek, da tukaj ne bi pomagala ne strogost ne prepričevanje. Sem pa prepričana, da je to obdobje, ki mine, in je najbolje, da takemu obnašanju posvečamo čim manj pozornosti.

V nadaljevanju večjih težav z odhodom v vrtec ni bilo. Verjetno drži teorija, ki pravi, da se otrok počuti varnega, če starši niso negotovi. Dejstvo pa je, da bi toženje in jok otroka v lokalnem vrtcu veliko težje prenesla brez pomislekov in mu tako dala možnost, da se ustali.

Zanimivo se mi je še zdelo, kako sta se veselila obljubljenega dopusta (cel teden!) po rojstvu sestrice. »A drugi otroci bodo pa tisti čas v vrtcu?« se jima je dobro zdelo. Take posebne priložnosti

vsekakor zaslužijo poseben čas, da ga družina preživi skupaj.

Sredi novembra je Nejc zvečer spet načel pogovor o tem, da bi jutri ostal doma. Že sem začela razmišljati, kaj bi ga utegnilo motiti, če mu manjka pozornosti, skupni čas ... pa sem ga povprašala, zakaj bi bil rad doma. »Da bi se cel dan igral na snegu.« Slišal je, ko smo se pogovarjali, da bo naslednji dan snežilo. Včasih so stvari pri otrocih tako preproste, mi pa iščemo vse mogoče vzroke. Pa smo se dogovorili, da bosta tisti dan, ko bo res sneg, imela oba dopust.

Katarina Jezeršek

Pri drugem otroku je to »strašno obdobje«, kakor tudi toliko drugih stvari, nekoliko lažje. Amadej je ostal doma nekoliko dlje kot bratec in sicer do svojega leta in pol. Septembra se je z največjim veseljem napotil v vrtec, seveda s svojim starejšim bratcem, ki mu je v vsem zgled. Ker za tako majhne otroke Angelin vrtec (na žalost) še nima razpoložljivih kapacitet, smo »nabirali izkušnje« v vrtcu Mladi rod, katerega sem obiskovala tudi sama. Ravno zaradi tega se nisem prav posebej obremenjevala oz. razmišljala o kateremkoli drugem vrtcu. To je bil pač enostavno »MOJ VRTEC«!

Ker pa za svoje otroke vedno iščeš kaj novega, boljšega, sem iz pogovorov s prijateljicami izvedela za Angelin vrtec. Tako sem se odločila izvedeti nekaj več o tem vrtcu.

Tako sem se znašla na »opazovalni« poziciji v vrtcu. Sprva sem bila nekoliko presenečena, saj se delo in bivanje zelo razlikuje od

tistega, ki sem ga bila »vajena« v mojem vrtcu. Čedalje bolj mi je postalo jasno, da je to to, kar bi si želela za moja dva junaka. Ko pa sem videla napisana imena čakajočih na sprejem, je vse upanje za sprejem starejšega splahnelo, ostal je le še drobec upanja za Amadeja. Ker sem hotela o Montessori metodi izvedeti kaj več, sem si izposodila nekaj literature, nekaj pa mi jo je podarila moževa mama.

Ker smo se v tem času preselili in nam »moj vrtec« ni bil več tako pri roki in ker še vedno ni bilo tako zelenega povabila iz Angelinega vrtca, smo si uredili mesto v vrtcu v bližini novega doma. Dolgo čakanje nas je že povsem odvrnilo od misli na nekaj novega. In nato presenečenje! Povabilo za vpis! Glas sestre Metke je bil kakor odmev velikih že pokopanih želja!

Prišel je uvajalni dan, ko sta z bratcem hotela pregledati vse na enkrat (kakor to počneta doma). Vendar v tem vrtcu vlada red! Vse ima svoj namen. Jaz pa sem to samo opazovala in se po tistem smejala.

Sprememba je bila očitna. Na začetku je bil zelo zadržan in ni hotel preveč govoriti o novem okolju, novih prijateljih, novih vzgojiteljih. Sedaj razumem. Bil je v fazi raziskovanja, zbiranja novih vtisov, iskanja novih prijateljev in svojega mesta.

Ker nismo bili preveč nestrpni, smo kaj hitro izvedeli, kaj je to pikalo. Poučil nas je tudi o geografiji (Aziji sta dve: mala in velika), da seveda ne govorim o pravilnem izgovarjanju angleških besed!

Doma je še vedno isti: poln nasprotij; nežen kot muček, hiter kot blisk, prijateljski, trmasto uporniški. Nekaj od teh lastnosti pripada obdobju tri oz. štiriletnika.

Čeprav je bil mož na začetku nekoliko skeptičen, predvsem zaradi zamenjave vrtca, sedaj priznava, da je to najboljša možnost.

Za starše je največja nagrada, ko vidijo otroka z veseljem zakorakati v svoj svet.

Anekdota: Ko sva z Amadejem korakala domov, naju je pot vodila mimo Maxi-ja. V trenutku se Amadej ustavi in reče: »Mamica! Kupiti morava darilo. Marija ima rojstni dan!«

Zupan Skof Andreja

VEČER Z OČETI

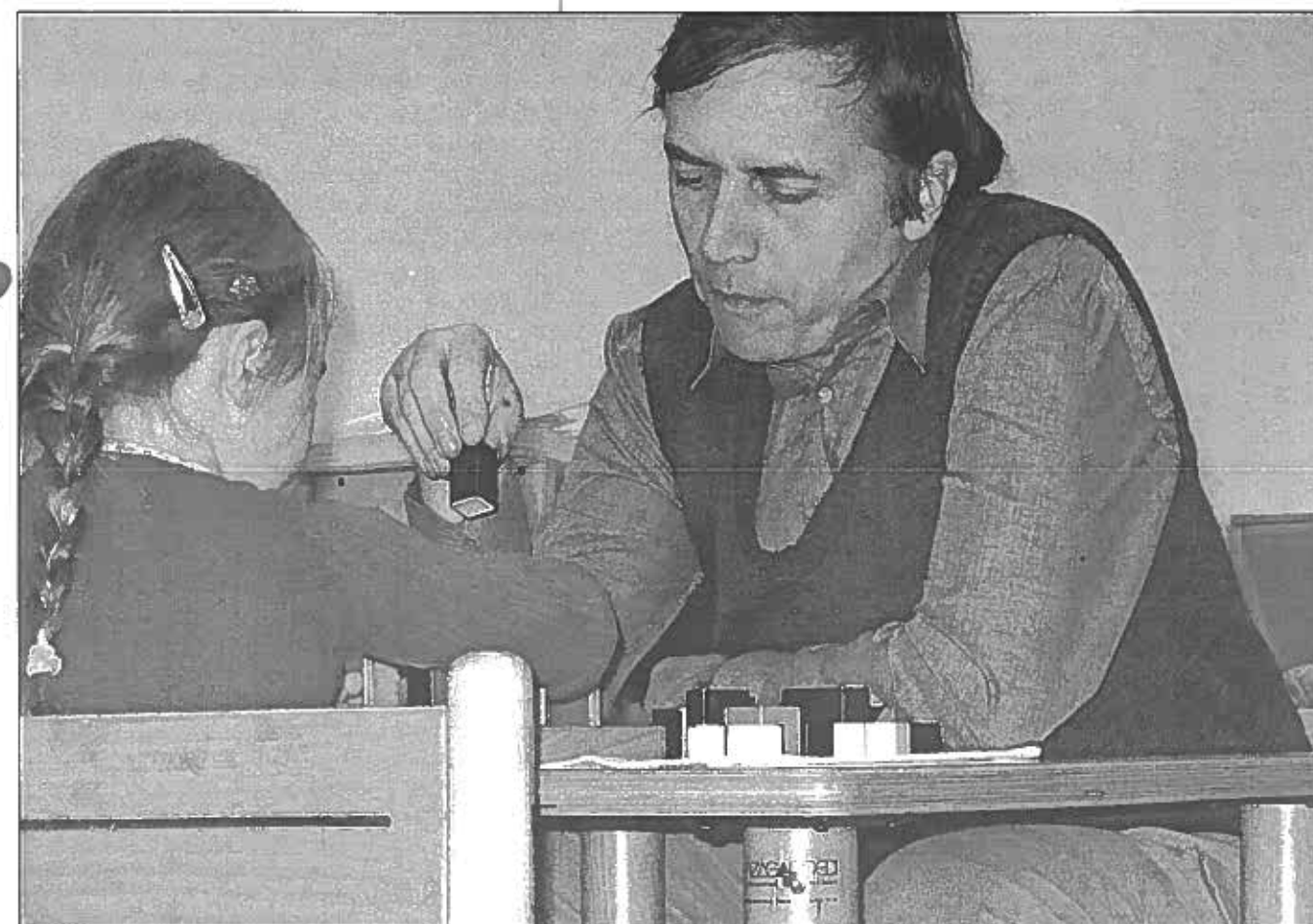
Neobičajna gneča na cesti na poti domov, kosilo, pričakovanje tasta (očka) ter še družinski dogovor, da bo starejša Ana delo v vrtcu pokazala očku, mlajša Jerneja pa bo šla z mano. Jerneja bi šla rajši z mamico, vendar jo nekako pregovorimo, da bo šla z mamico spomladi. Nato spet hitro v avto, gneče je malo manj, vendar vseeno zamudimo pet minut. Pokaže se, kako je modra odločitev, da prvi del preživimo skupaj z otroki in se nekaj minut zamude ne pozna. Ana, ki že dobro pozna to stvar, se hitro preobleče in z očkom odideta v zeleno sobo, z Jernejo pa malce obotavljivo stopiva v rumeno sobo. Prijazno naju pozdravita Neža in Eda, nato pa si poiščeva prostor, kjer mi bo hčerka pokazala že doma obljubljeni stolp. Da ga ne bova sestavljala na mizi, sta me hčerki poučili že doma. Ko pa ga hočem prenesti v celoti, me podučijo, da to ne gre tako enostavno, ampak kocko za kocko. Zato skupaj znosiva vse kocke na preprogo in Jerneja vsa ponosna postavi stolp od največje spodaj do najmanjše kockice zgoraj. To zaporedje ponoviva še na nekaj načinov na tleh, nato pospraviva kocke, spet eno po eno in Jerneja se odpravi po nov material. Medtem prijetno zadiši po kavi. Ozrem se in vidim otroka, ki očku kaže, kako se melje kava. Tudi drugi otroci ponosno kažejo očkom, kaj delajo v vrtcu in kaj vse znajo. Jerneja se vrne in mi prinese sestavljanke v obliki trikotnika. Ko pozorno pogledam, vidim, da gre za Pitagorov izrek. Z mojo pomočjo, še ne triletnica reši tudi ta problem, jaz pa pomislim, koliko bodo ti otroci že znali, preden bodo v šoli in na kakšen prijeten način to znanje usvajajo. Sestaviva še nekaj stolpov iz različno velikih valjev, pregledava barve ter s cedilom ločiva kavna zrnca od mlete kave. Zadnje opravi Jerneja sama, sam pa sem samo njen opazovalec.

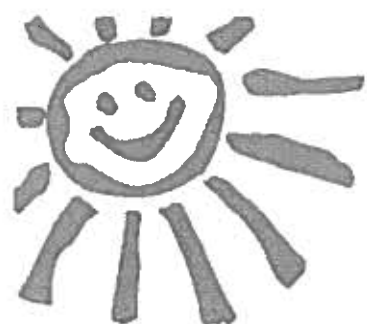
Glasba naznani, da je čas za črto. Hodimo in korakamo po črti. Ker je gneča, nekaj časa hodim ob črti, vendar me Jerneja potegne za hlačnico in usmeri na črto, tako kot je prav. Po plesu se usedemo na tla, kjer čaka preproga, na katero Neža napiše besedo »dobrodošli«. Skupaj zapojemo »Ko si srečen« ter zraven ploskamo, tleskamo in topotamo z nogami. Prav prijetno je videti množico otrok, ki sedijo v naročju očijev, očkov, očetov, dedijev ... Tudi na obrazih otrok se vidi da je zadovoljstvo obojestransko.

To potrjujejo tudi besede o sreči, ki jih povedo nekateri otroci, očetje in vzgojiteljice. Srečni smo, če smo lahko skupaj. Prijetno druženje zaključimo z molitvijo in slastnimi piškoti, ki so jih otroci sami spekli. Veseli nad prijetno izkušnjo, biti nekaj časa skupaj z otroki »vrtičkar« v Angelinem vrtcu, se razidemo. Zunaj pa otroke čaka novo veselje – narahlo naletava prvi sneg.

Še enkrat pa hvala vzgojiteljicam, ki so pripadle lep večer in ki vsak dan lepo skrbijo za otroke.

Domen Kušar

VAJA ZA DOMA

PRIPRAVA IN REZANJE ZELENJAVE (korenje, krompir)

Starost: od 3,5 let dalje

Material: Posoda z umitim krompirjem, nižja posoda za olupke, velika posoda za vodo in krompir, vrč za vodo, deska, oster navaden nož, kuhinjska krpa.

Neposredni namen:

- naučiti se narezati krompir,
- vljudnost in spoštljivost,
- uporaba noža,
- učenje zaporedja dejavnosti, ki so potrebne, da uspešno dokončamo delo,
- zaključiti cikel dela.

Mikavna točka: rezanje z nožem.

Kontrola napake: bel krompir.

Jezik: rezilo, topa stran, ostra stran, nazobčano.

Predstavitev:

Priprava:

- Povabim otroka.
- Umijeva si roke.
- Pripraviva in oblečeva predpasnika.

Delo:

1. Z otrokom greva z vrčem po vodo.
2. Z vrčkom namerim v sredino velike posode za vodo in jo počasi izlijem.
3. Vzamem en krompir, ga položim na desko.
4. Z dominantno roko primem nož.
5. »Vidiš, to ravna stran noža – to je topa stran noža.«
6. Nož obrnem. »Ta nazobčana pa je ostra stran noža.«
7. Z nedominantno roko držim krompir.
8. Z dominantno roko ga s počasnimi gibi prežem na pol po širini.
9. Eno polovico krompirja postavim tako, da stoji na pravkar odrezanem delu.
10. Z nedominantno roko ga držim, z dominantno roko pa z nožem lupim od zgoraj navzdol.

11. »Stran od sebe.«
12. Krompir med lupljenjem po potrebi obračam.
13. Gibe ponavljam, dokler ne olupim cele polovice krompirja.
14. Olupljeno polovico dam v posodo z vodo: »Da ne počrni.«
15. Olupke dam v posodo za olupke.
16. Olupim še drugo polovico krompirja.
17. Otrok nadaljuje z rezanjem in lupljenjem krompirja.
18. Roke obrišem.
19. Krompir postavim v hladilnik.
20. Pospravim delovno površino.

Razširitve:

Lupljenje z nožem za lupljenje.

Opombe:

Krompir lupimo in režemo z žagajočimi gibi.

STARŠI SPRAŠUJEJO

KAKO NAVADITI OTROKA, DA ZASPI SAM?

O tem so pediatri pisali knjige že v začetku prejšnjega stoletja in torej ni samo problem sodobnih staršev. Množico knjig, napisanih na to temo je težko skriti v kratek odgovor.

Tukaj se bomo bolj osredotočili na to, kaj lahko storimo starši, da otroku pomagamo, da se nauči zaspiti sam – pri tem pa bomo imeli v mislih zdravega otroka v urejenih življenjskih razmerah in soglasni odločitvi staršev, da bo sta pri tem sodelovala oba v isti smeri in drug drugega podpirala.

Zakaj je dobro, da otrok zaspi sam? Odločitev mora biti zelo trdna, če želimo otroka naučiti te spretnosti, ker bo to gotovo povezano z neugodjem.

Običajno spoznanje staršev, da je čas, da se otrok nauči zaspiti sam ali pa izčrpanost staršev, ko ne vidimo druge možnosti, kot da se na tem področju nekaj spremeni, ni dovolj močan razlog, da bi starši lahko vztrajali pri navajanju otroka na to, da zaspi sam. Pomembno je zavedanje, da je za otrokov razvoj nujno potrebno, da se nauči zaspiti sam. Nekaj dejstev:

1. Procesu uspanja se naučimo.
2. Otrokov možgani ponoči ne počivajo, ampak delujejo na drugačen način, ki ima prav tako svoj smisel in namen.
3. Razvijajočim se možganom moramo zagotoviti dovolj dobrega spanja zaradi razvoja sposobnosti koncentracije in »lažjega« temperameta.
4. Če otrok ne more zaspiti zvečer sam, je velika verjetnost, da se ob (normalni) rahli nočni budnosti spet obrača na nas in zahteva (z jokom ali prihodom v našo posteljo), da ga uspavamo. S tem svoj spanec prekine – sami na svoji koži pa lahko ti starši občutijo, kaj pomeni prekinjen spanec noč za nočjo za odraslega, kaj šele za razvijajočega se otroka.

Večina strokovnjakov se strinja, da je uspešnost navajanja otroka, da zaspi sam, večja, če

začnemo z majhnim otrokom, da na to uspešnost vpliva otrokov značaj in doslednost staršev.

Predpogoj za mirno uspanje je vsakodnevna rutina. Vsaka družina oblikuje svoj običaj, ki je običajno sestavljen iz nege (umivanje, preoblačenje), pogovora (branje zgodb, petje pesmi, rime, molitev), telesnega stika (objem, poljub, križ). Večina otrok zaspi po večerni rutini, ki ni daljša od 30 minut, pri ugasnjeni luči in v 30 minutah po tem, ko gre spat. Otroci v starosti od 3 do 5 let spijo ponoči 10 do 11 ur, zaspijo pa med 18. in 21. uro (pri čemer je 21. ura že pozna, posebej, če morajo otroci vstati zgodaj zaradi odhoda v vrtec).

Pravila, ki veljajo, ko gremo spat, so:

1. ostanemo v postelji,
2. zapremo oči,
3. smo zelo tihi,
4. zaspimo.

Otroku lahko ta pravila napišemo tudi na list in ga obesimo nad posteljo.

Če stvari ne gredo tako, potem moramo starši sami (ali s pomočjo strokovnjakov) analizirati težavo, ki povzroča, da otrok ne more zaspiti sam. Slaba novica je ta, da prav starši ustvarjamo težave, povezane z otrokovim nespajanjem, dobra pa je ta, da jih lahko starši tudi preprečujemo ali odpravimo.

Težave se največkrat pokažejo v tem, da otroci zahtevajo prisotnost staršev, dokler ne zaspijo, ali da ne želijo zaspiti v svoji postelji, ponoči ne ostanejo v svoji postelji ali motijo starše z nočnim zburjanjem.

Otroku lahko pomagamo, da se nauči zaspiti sam z enim korakom (hladen tuš) ali z več koraki (postopno).

Primer postopnega pristopa navajanja na večerno spanje:

1. starša se izmenjujeta, a se odzivata na otroka,
2. starši ne dajejo otroku pijače, ampak ga tolažijo v naročju, dokler ne zaspi,
3. starši le sedijo ob postelji, dokler otrok ne zaspi,
4. starši nudijo otroku manj fizičnega stika v času uspanja.

Še primer zmanjševanja pozornosti pri nočnem zburjanju:

- odzovemo se takoj, z otrokom preživimo toliko časa kot je potrebno,
- ne dajemo pijače,
- otroka ne dvigujemo,
- otroku ne pojemo, ne govorimo,
- minimalen stik: le držanje za roko ali trepljanje,
- brez očesnega stika, neodziven obraz,

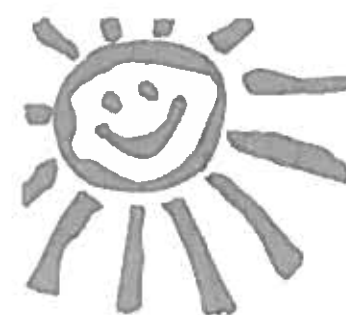
linske sestre. Vsak grob posebej smo okrasili s cveticami. Skozi gozd smo se vrnili nazaj v samostan, kjer nas je čakalo toplo kosilo in počitek.

Po počitku je vzgojiteljica Mira raztegnila meh harmonike, mi pa smo v senci pod drevesom na travici izdelovali indijanske naglavne okraske iz kostanjevih listov. Za vse nas je bil to prijeten sončen dan. Otroci so doživeli veliko novega: tisti bolj živahni so se podili po travi, oni malo bolj mirni pa smo trgali rožice in občudovali polžke, mravljičice ... Na koncu pa še eno presenečenje: vzgojiteljica Eda je prazno-

vala rojstni dan. Iz vseh malih grl je zadonela pesmica in moram priznati, da je število gostov, ki smo se udeležili njene zabave, zavidanja vredno – bilo nas je okoli 70! Pogostili smo se s sladledom, malo starejši pa še z dišečo kavico. Čas je že bil, da se odpravimo do železniške postaje in nazaj v Ljubljano.

Moram priznati, da mi bo ta dan ostal v lepem spominu, tako kot Juriju in Tinkari. Občudujem podvig in pogum naših vzgojiteljic, še posebej glavne organizatorke s. Metke, da se odpravijo na izlet z našimi malimi živahneži, ki jih mnogokrat še starši sami težko obvladamo. Hvala tudi Samostanu v Mekinjah, kjer so nas tako lepo sprejele sestre uršulinke. Seveda mi ni treba poudarjati, da sem naslednji dan kar s težka šla v službo, raje bi ostala v vrtcu ...

Ves lepo pozdravljam, Aleksandra Korbar

VAJA ZA DOMA

ŠIVANJE NA KARTON IN BLAGO

Starost: 2,5 leta in več

Opis materiala:

ŠIVANJE NA KARTON: debelejši karton, ob robu kartona, ki je lahko v obliki živali, so narejene luknjice, plastične mreže različnih oblik, barvne vrvice (če je mogoče utrjene na koncih kot vezalke, potem ni treba uvajati igle), pladenj.

ŠIVANJE NA BLAGO (VEZENJE): lesen okvir, mrežasto blago za vezenje, topa igla, več vrst niti, blazinica za igle, košara, pladenj, barvni flomaster, škarje.

Neposredni namen: koordinacija oči-roke, koncentracija, občutek za red, samostojnost, naučiti se šivanja.

Posredni namen: naučiti se napeljati iglo in z njo ravnati, naučiti se gibov v smeri levo-desno in gor-dol, prijem s tremi prsti.

Mikavna točka:

- vzorec, ki nastaja pri uporabi barvnih niti;
- poseben, lesen okvir;
- napenjanje na okvir;
- igla, ki »izgine« na drugi strani, a se spet pokaže;
- narisani vzorec.

ŠIVANJE NA KARTON: šivanje skozi luknjice na debelejšem kartonu (starost: 2,5–4 leta)

1. Na mizo prineseš pladenj. Na njem je karton. Ob robu kartona so narejene luknjice. Karton je lahko v obliki živali. Vrvica (vezalka) je privezana na enem koncu kartona.
2. Z dominantno roko primeš vrvico na njenem začetku, z drugo roko primeš karton v vodoravni položaj.
3. Vrvico približaš s spodnje strani kartona prvi luknjici, najbližji tisti, skozi katero je privezana vrvica.
4. Vrvico potisneš skozi luknjico in jo na drugi strani preprimeš in potegneš ter nategneš, dokler je mogoče.
5. Vrvico nato približaš prvi naslednji luknjici in jo potisneš vanjo z zgornje strani kartona.
6. Nadaljuješ postopek, dokler niso vdete vse luknjice. Nedominantna roka je ves čas šiva-

nja pri miru, saj z njo držiš karton, ki ga ne spuščaš z rok, ampak samo preprimeš po potrebi.

7. Ob zaključku šivanja vrvico potegneš iz luknjic. Vedno začneš pri zadnji luknjici, skozi katero si napeljal vrvico in nato pri vsaki naslednji, ki nastane, ko potegneš vrvico iz luknjice.
8. Pladenj vrneš na polico.

Različica:

V nedominantno roko primeš luknjasti plastični predmet (del muholovca, mrežo v obliki zvezde ...). Nekje ob robu privežeš nitko in jo nato napeljuješ okoli plastičnih lukenj ali gor-dol. Z menjavanjem barvnih nitk nastaja zanimiv vzorec. Material že delno spominja na gobelin.

ŠIVANJE (VEZENJE) V LESENEM OKVIRU (starost: 4 leta)

1. Na mizo prineseš pladenj ali košaro, v katerem so materiali za šivanje: kosi blaga za vezenje v velikosti lesenega okvira in z dovolj velikimi luknjicami, lesen okvir, na katerega napnemo blago, debelejši sukanec (prejica za vezenje), škarje, pisalo, s katerim lahko pišemo po blagu.
2. Vzameš kos blaga (na njem je lahko narisani vzorec ali ga sam narišeš) in ga namestiš v okvir.
3. Vzameš nit, napelješ iglo in narediš vozle na koncu obeh niti. Vozel: zadnji del niti oviješ okrog dveh sredinskih prstov, nato potisneš zadnji del v zanko in pripelješ vozle čim bolj do konca niti.

ZAHVALE

ZAHVALE

4. Z vbodi igle obšiješ narisani simbol, risbo. Z dominantno roko šivaš gor-dol, medtem ko z nedominantno roko držiš okvir, nepremično.
5. Postopek šivanja: iglo zabodeš v blago, na drugi strani iglo potegneš ven in nitko napneš.
6. Iglo zabadaš v blago na tisti strani, kjer imaš takrat nit in iglo. Vbadaš v enakomernih presledkih na zarisani črti. Postopek ponavljaš.
7. Ko obšiješ lik prvič, sledi drugi krog, da zapolniš vse vmesne prostorčke.
8. Ko zaključiš, narediš voz in odrežeš nit.
9. Blago vzameš iz okvira.
10. Pospraviš material na pladnju, odpadne delčke odvržeš v koš in pladenj odneseš na polico.

Nadaljevanje:

Blago nacefraš ob straneh. Blago zlikaš.

Starejšim otrokom pokažemo, kako se veze še na drugačne načine (križčke ...), kako zapolnjujemo prostore, kako naredimo rob prtička ...

Opombe:

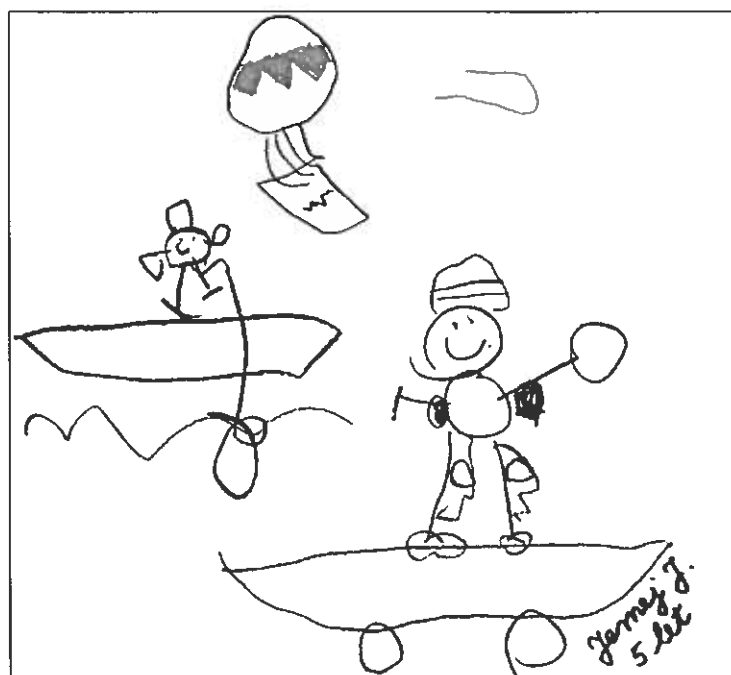
Pri šivanju so nam v pomoč starši in drugi prostovoljci.

S cefranjem prtička na koncu otrok spoznava sestavo blaga in se nauči, kako izgleda končni izdelek.

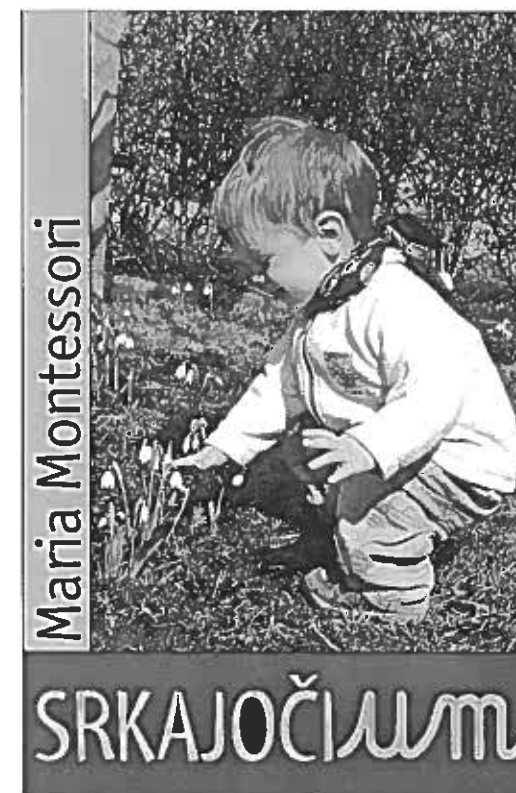
- družini Gruškovnjak za podarjeno kolo;
- vsem darovalcem praktičnih stvari za vrtec ob različnih priložnostih, posebej tovarni Nienhuis iz Nizozemske, ter za vaš čas;
- Natji in Uršuli za plesne ure, Majdi za gibalno vzgojo ter Mojci in Mirjani za ure angleščine, s. Mileni za njeno pomoč v atriju ter s. Boženi za glasbene urice.

ČESTITKE

- družini Snój ob rojstvu Lize;
- družini Ulaga ob rojstvu Andraža;
- družini Jerina ob rojstvu Teje;
- družini Starič Drussany ob rojstvu Sofije Eme;
- družini Košič ob rojstvu Mateja;
- družini Demšar ob rojstvu Rahele;
- družini Kljajič-Rus ob rojstvu Selmana;
- družini Ivanc ob rojstvu Lucije;
- družini Urbič ob rojstvu Anžeta;
- družini upravnika Staneta ob rojstvu šestega otroka, deklice Andreje;
- Martini Erzar ob uspešno opravljenem strokovnem izpitu.

KOLENDAR

Ta mesec je izšla prva knjiga Marie Montessori v slovenščini: SRKAJOČI UM (prevod dela *The Absorbent Mind*) Cena: 3.600 SIT/15,02 EUR

V knjigi *Srkajoči um* dr. Maria Montessori govori o otrokovih edinstvenih duhovnih sposobnostih, ki mu omogočajo, da se v prvih letih svojega življenja izgradi in utrdi vse značilnosti človekove osebnosti. Dejstvo, da se otrok rodi s tako velikimi danostmi, a v tako neobglenem telesu in praktično brez običajnih sposobnosti odraslega, v naslednjih šestih letih pa prekosi vse ostale vrste, je res ena največjih skrivnosti življenja.

V pričujočem delu dr. Maria Montessori ne osvetljuje le svojih prodornih odkritij – ki temeljijo na pozornem opazovanju in pravični presoji – in drugih pojavov iz najzgodnejšega, a hkrati najodločilnejšega obdobja človekovega življenja, ampak kaže tudi odgovornosti odraslih do otroka. Tako daje svojevrsten praktičen pomen zdaj že splošno sprejetemu prepričanju, da se »mora izobraževanje začeti s trenutkom rojstva«.

Otroku lahko pomagamo le, če izobraževanje postane »pomoč življenju« in presega ozke okvire poučevanja in neposrednega posredovanja znanja ali idej iz enega uma na drugega. Eno najbolj znanih načel Montessori metodologije je »pripravljeno okolje«. Na najzgodnejši stopnji življenja, veliko prej, preden gre otrok v šolo, to načelo daje ključ za razumevanje izraza »izobraževanje s trenutkom rojstva« in »kultura in omika« človeškega posameznika od samega začetka življenja. Njeno delo je poziv na znanstvenih temeljih. Je pa tudi poziv, ki so ga potrdile izkušnje Marie Montessori, ki je bila priča razvoju in pojavu otrokove narave in mu pri tem pomagala povsod po svetu.

mag. Melita Kordeš Demšar

Naročila sprejema: Uršulinski zavod, Ul. Josipine Turnograjske 8, p.p. 1618, 1001 Ljubljana, ursulinski.zavod@rkc.si – TRR 24200-9004341052 s pripisom: za knjigo *Srkajoči um* (<http://ursulinski-zavod.rkc.si/>)

KOLEDNICI PRIHAJAJO
OD PUSTA DO MAJNICE
OD FORJANOVEGA DO VELIKEGA ŠMARNA
OD KLOPOTCA DO ADVENTNEGA VENCA

Za vso družino zanimiva zbirka paberkovanj po ljudskih šegah skozi koledarsko leto. Knjižice o tem, kako so živeli in praznovali naši predniki, je uredila dr. Zmaga Kumer, ilustrirala pa akademska slikarka Maja Šubic.

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA, Nazorjeva 1, Ljubljana

